

Lesdoel

De kinderen:

- luisteren naar muziek en letten daarbij op de dynamische verschillen;
- leren de betekenis van grafische tekens;
- leren grafische tekens in een muziekstuk te herkennen;
- leren een spreektekst.

leeromgeving

Dit is de eerste les van een serie van vier over de muziek uit het verleden, uit de periode waarin Napoleon actief was (rond 1800). In Wenen proberen de componisten zelfstandig hun brood te verdienen en niet meer afhankelijk te zijn van de adel of de kerk die hun eerder opdrachten gaf. In de klas wordt de vraag gesteld van wie het beluisterde muziekstuk zou kunnen zijn. De kinderen moeten het antwoord geven, aan de hand van gegevens die steeds duidelijker worden.

materiaal

afbeelding 7-07a

cd 7A-12 'Ooo wat een pech' (spreektekst) uit *Eigen-wijs*, blz.243

cd 7A-13 gedeelte uit het eerste deel van 'Symfonie nr. 1' (muziekfragment)

handtrom met grote klopper

voorbereiding

Kern 1: Deze spreektekst is aangeleerd in les 5-23, maar dat is al weer lang geleden. Let op de tussenvoegsels of de rusten in plaats daarvan. Beheers de spreektekst zelf goed! Sla de kwartnoot ter ondersteuning of gebruik een vierslag (zie les 7-03).

Zet op het bord:

1. wat een pech
2. z'n goeie fiets
3. geen rooie cent
4. wat een pech, 't is wat zeg!

Kern 2: bij afbeelding 7-07a geven de rode verticale strepen steeds tien seconden aan.

extra stof

Leer een nieuw lied naar keuze aan. Doe dit eerst als spreektekst. Elk nieuw lied kan eerst als spreektekst worden aangeboden. Dat is een heel goede manier om de tekst en het ritme snel te leren. Gebruik bij het aanbieden de tegenstelling sterk-zacht

Inleiding

3. Onder andere: hoog-laag, kort-lang en sterk-zacht. 5. Sterker-zachter met crescendo-decrescendotekens.	1. Vraag hoe je muziek kunt onthouden. (Veel herhalen of noteren.) 2. Hoe zouden de kinderen zelf muziek onthouden? 3. Wat moet je allemaal uit een muziekschrift kunnen aflezen? 4. Als je alleen sterk-zacht wilt onthouden, hoe kun je dat dan noteren? 5. Wie weet een voorbeeld van de manier waarop een componist dat doet? (Bijvoorbeeld: <i>pp</i>, <i>p</i>, <i>f</i>, <i>ff</i>.)

Kern 1

1. In plaats van de kruisjes wel de juiste lengte met rusten gebruiken. Gebruik wel het crescendo bij het voorzeggen. 3. Zie de noten die als kruisjes genoteerd staan. 4. Geef zo min mogelijk aan, alleen de maat.	1. Leer het lied 'Ooo wat een pech' aan zonder de tekst die tussen haakjes staat en zonder dat de kinderen de tekst kunnen zien. 2. Laat de kinderen zacht de maat meetikken. Gebruik de handtrom en herhaal de tekst net zo vaak tot de kinderen uit zichzelf gaan meedoen. 3. Oefen de woorden die op het bord staan in het juiste ritme. 4. Laat enkele kinderen de woorden erbij invullen. 5. Laat het verschil tussen sterk en zacht goed uitkomen terwijl de hele klas de complete spreektekst opzegt.	cd 7A-12 'Ooo wat een pech' bordplan

Kern 2

1. Stel vóóraf het volume goed in. 6. Bijna alle orkestinstrumenten, maar sommige vallen extra op, zoals de fluit, de hobo en de trompet. 8. Laat de kinderen daar maar eens een nachtje over slapen en stimuleer ze om het antwoord te vinden.	1. Luister naar het muziekfragment en laat de kinderen het met hun handen aangeven als de muziek zacht of sterk is. 2. Hoe schrijft een componist dit op? (<i>p</i> en <i>f</i>). 3. Laat het fragment nog eens horen en laat de kinderen proberen dit te noteren. 4. Laat de afbeelding met het dynamiekschema van het muziekfragment zien en luister naar het muziekfragment. 5. Wie kan nu meewijzen met de muziek? 6. Welke instrumenten zijn te herkennen? 7. Welk instrument hoor je duidelijk als de muziek sterk is? (pauken) 8. Zoekopdracht: Welke componist zou deze muziek hebben gemaakt? Hoe kun je dat opzoeken? Let op: het begin van het muziekstuk hebben de kinderen nog niet gehoord. Dat komt de volgende keer.	cd 7A-13 'Symfonie nr. 1' cd 7A-13 'Symfonie nr. 1' afbeelding 7-07a cd 7A-13 'Symfonie nr. 1'

Afsluiting

1. Dit moet heel precies gebeuren! Het is een korte voorbereiding op de volgende les.	1. Zing een bekend lied en laat een kind sterk-zacht aangeven (op een zelfbedachte manier). 2. Zing het lied opnieuw, waarbij de kinderen in de handen klappen op het moment dat harder of zachter hoorbaar is.

Ooo wat een pech

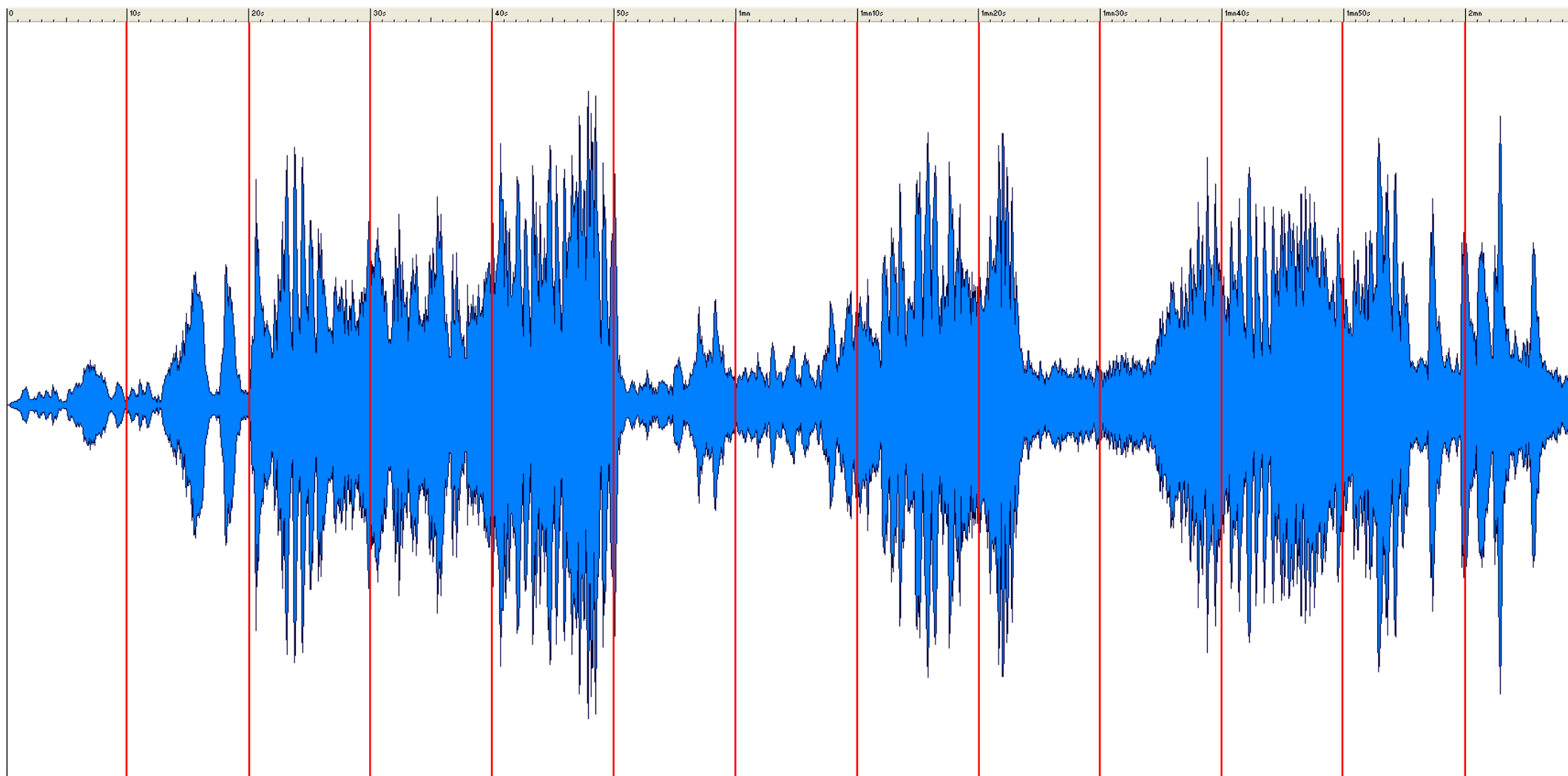
7-07 spreektekst

tekst en muziek: Bouwen Breeman

Ooooo wat een pech (wat een pech) m'n
fiets (z'n goei-e fiets) is weg. Nou moet ik gaan
lo - pen want ik heb geen geld (geen rooi-e cent) om een
nieu - we te ko - pen Ooooo wat een
pech, (wat een pech, 't is wat zeg!)
't is wat zeg!

7-07

Lesdoel

De kinderen:

- kunnen 'Storm op zee' in canon zingen;
- leren daarbij zelfstandig een tegenstem aan;
- maken een ritmespel met de lang-kortfiguur;
- herkennen deze figuur in een muziekfragment;
- signaleren in dit fragment vrolijke en droevige elementen.

Leeromgeving

Het woord 'rust' kan verkeerde associaties wekken. In de lessen 19, 20 en 21 komt de rust nadrukkelijk als muzikaal element naar voren.

Materiaal

afbeelding 7-19a

cd 7B-01 'Storm op zee' (met bewerking) uit *Eigen-wijs*, blz. 283

cd 7B-12 'Impromptu D899 nr. 1 in c klein' van F. Schubert (muziekfragment)

cd 7B-11 'I like the flowers' uit *Eigen-wijs*, blz. 288

alle beschikbare staaf- en ritme-instrumenten; de staafinstrumenten kiezen uit de staven e, g en b

Vorbereiding

Inleiding: Zet de relatieve notennamen van de tegenstem op het bord: la-do-la-so-do-ti-la-so-la-la.

Inleiding

2. Laat de oefening enkele malen op notennamen zingen, daarna op 'noe'.	1. Zing het lied 'Storm op zee' en laat de klas het zelfstandig herhalen. Zing het pas daarna in canon. Laat de kinderen daarbij goed naar elkaar luisteren, zodat het mooi klinkt. 2. Zing de tegenstem bij 'Storm op zee' op relatieve notennamen. Zing hem vervolgens bij de melodie van het lied.	cd 7B-01 'Storm op zee'

Kern 1

3. Gaat dit goed laat dan een deel van de klas alleen de eerste twee noten van het ritme als ritme volhouden.	1. Zet de afbeelding voor het bord. De groep klappt deze acht keer. 2. Deel zo veel mogelijk instrumenten uit. Kinderen die geen instrument hebben, gebruiken hun handen, al dan niet voorzien van een voorwerp om te tikken. 3. In het tempo van 'Storm op zee' start één leerling op het teken van de leerkracht. Op diens aanwijzing komt er een tweede bij en daarna een derde of een klein groepje. Dit gebeurt totdat iedereen is ingeschakeld. Daarna geeft de leerkracht met een handgebaar aan wie of welke groep er (tijdelijk) moet stoppen. Het doel hiervan is een afwisseling van sterk en zacht te krijgen.	afbeelding 7-19a alle ritme- en staafinstrumenten

Kern 2

1. Laat het muziekfragment horen. Wat valt er op? (In het muziekfragment maakt de componist heel vaak gebruik van het ritme dat de groep zojuist heeft geoefend.) 2. Luister nog eens. Kunnen de kinderen een paar manieren noemen waarop het ritme wordt gebruikt? (Veel herhalingen, afwisselend sterk en zacht, ook afwisseling in hoog en laag, soms langzaam en sterk en soms zacht als een echo.)	cd 7B-12 'Impromptu D899 nr. 1 in c klein' van F. Schubert

Afsluiting

1. Werk het lied 'I like the flowers' verder af. Zing vooral de zestiende noten kort. 2. Eindig het lied bij een fermateteken en laat een van de kinderen dit aangeven. 3. Laat het melodisch ostinaat spelen op een klavierinstrument of altxylofoon: eerst als voorspel, daarna tijdens het lied (ook in canon) en ten slotte als naspel.	cd 7B-11 'I like the flowers'

Storm op zee

7-19 lied 1

①

Storm op zee de be - nen
la do

②

ste - vig op het dek, het hoofd ge -
la so

he - ven in de nek:
do ti

Fine

storm op zee! Ja...
la so la la

7-19/1

I like the flowers

7-19 lied 2

① F Dm Gm C7

I like the flo - wers I like the daf - fo - dils.

②

I like the moun - tains, I like the green hills,

③

I like the fi - re stone, I like to walk a - lone.

④

Doe wa - ka doe wa ka doe wa ka doe wa - ka

melodisch ostinaat voor de begeleiding

[illegible]

